

Ekonomiskt och miljömässigt hållbar avloppshantering genom upprättande av en dagvattenstrategi

Denna motion syftar till att motivera till upprättandet av en strategi för hanteringen av dagvatten, i likhet med andra kommuners som bl.a. Nynäshamns dagvattenpolicy, som en integrerad del av Vatten och avloppsplanen för att nyttja reningsverkens kapacitet på bästa sätt, så väl ekonomiskt, miljömässigt som i enlighet med gällande lagstiftning. Vi ser även att behovet av ett långsiktigt hållbart omhändertagande av dagvatten ökar på grund av nuvarande återkommande torrperioder samt klimatförändringar. I den nuvarande VA-planen omnämns heller inte dagvatten varför ingen strategi för detta finns vare sig gällande avloppshantering eller som en resurshushållningsstrategi.

Nuläge

Regionens befintliga avloppsreningsverk med tillhörande ledningssystem är idag i stort behov av kostsamma renoveringar. Ett antal av Regionens avloppsreningsverk uppfyller inte lagreglerad standard på rening, detta trots att vissa inte ens är anslutna upp till den tillståndsgivna kapaciteten. Idag leds ofta dagvattnet till avloppsreningsverk, med påföljden att dessa verk vid vissa tillfällen måste bredda orenat eller delvis orenat avloppsvatten, och på andra ställen leds det orenat ut i Östersjön eller annan recipient. I och med detta är förverkligandet av pågående och framtida detaljplaneläggning i farozonen om exploatören eller Regionen inte kan trygga en avloppshantering för dessa. Ovanstående innebär även onödiga påfrestningar på pumpstationer och reningsverk. Strategin utifrån denna motion är att minimera dagvattenmängden i spilledningar, både när det gäller ledningssystem inom fastigheter och utanför på allmänna vägar och platsmark.

I översiktsplanen "Bygg Gotland" står på sid 17: "Den stora andelen hårdgjord yta gör det också svårare att klara av de enorma mängder vatten som en översvämning eller ett skyfall innebär. Öppna avvattningssystem börjar komma mer och mer, liksom öppna dagvattensystem, som ger nederbörden möjlighet att infiltrera och hitta ytor mellan asfalten".

I bokslutet för 2011, sid 78 står: "Hanteringen av dagvatten måste prioriteras för att klara häftiga regn, och dessutom bidrar förtätningen i samhället med större areal hårdgjorda ytor vilket medför ytterligare krav på dagvattenhanteringen".

Innehållet i ovanstående referenser bör för att få verkan införlivas även i VA-planen.

Dagvatten är avloppsvatten

Dagvatten är vatten från regn, snösmältning eller spolning som rinner av från gator, tak, grönytor med mera. Enligt Miljöbalken, MB, är allt dagvatten inom detaljplanelagt område likställt med **avloppsvatten** och utsläpp av dagvatten både inom och utom detaljplanelagt område är **miljöfarlig verksamhet**. Föroreningar som samlats på trafikytor, centrum- industri- och bostadsområden fångas upp av dagvattnet och förs vidare till recipienten. För att skydda recipienterna behöver dagvattnet i vissa fall renas. En stor del av föroreningarna är partikelbundna och kan därför avskiljas genom infiltration i marken och sedimentation innan dagvattnet når ett vattenområde.

Avgifter för dagvatten

Lagen om allmänna vattentjänster, LAV, ger kommuner rätt att ta ut avgifter inom verksamhetsområde för dagvatten, däremot det finns inga möjligheter att ställa krav på reducering av flöde, rening etc. Regionen kan genom ekonomisk kompensation uppmuntra lokalt omhändertagande av dagvatten för fastighetsägare.

Omhändertagande av dagvatten och fördröjning och rening inom och utanför privata tomter

Genom att minimera andelen hårdgjorda ytor och ta hand om dagvattnet så nära källan som möjligt, kan dagvattenvolymen minskas. Lokalt omhändertagande av dagvatten, LOD, sker inne på privat mark och innebär att man i bebyggda områden försöker efterlikna naturens sätt att ta hand om dagvatten på platsen där nederbörden faller. Det gäller att avdunsta, fördröja och infiltrera vattnet i marken. Ett gott exempel på detta är stadsdelen Augustenborg i Malmö. Metoder kan vara att ersätta hårdgjorda ytor med grönytor, vegetationsbekladda tak där växterna hjälper till att ta upp och avdunsta vatten eller att samla upp regnvattnet i vattentunnor för bevattning. Regionen kan, och bör anser Miljöpartiet, i exploateringsavtal ställa krav på dagvattenhanteringen.

Fördröjning och rening utanför privata tomter kan ske genom svackdiken, dvs gräsbekladda diken med flacka slänter som normalt är torrlagda när det inte regnar. Kommunen kan också göra punktinsatser med fördröjningsmagasin och dammar där det som mest behövs. Ett redan befintligt exempel på detta går att se söder om Säveskolan. Fördelen med detta är att den totala mängden dagvatten som behöver ledas bort minskar och mängden som slutligen hamnar i reningsverk/recipient fördröjs så att en tidsmässig spridning- och delvis reningseffekt uppstår. Av vikt är att inse att dagvattnet som en viktig resurs för en ö med begränsad vattentillgång.

Miljöpartiet de gröna föreslår regionfullmäktige följande beslut:

- att i den pågående översynen och revideringen av VA-planen inkludera en strategi för en ekonomisk och miljömässigt effektiv hantering av dagvatten och smältvatten från snö
- att maximera nyttan och minimera kostnaderna i befintliga avloppsreningsverk för att om möjligt spara in utgifter genom att om möjligt undslippa utbyggnad alternativt möjliggöra anslutning av fler till befintliga verk som inte uppnått tillståndsgiven maxbelastning
- att strategin ska gälla både för större ombyggnationer och nyexploatering
- att en dagvattenutredning ska göras i varje framtagande av detaljplan
- att i strategin ska ingå en översyn av befintliga dagvattenlösningar görs för att behålla mer vatten på land samt minska föroreningar i recipienterna
- att strategin ska prioriteras i regionens arbete vid renovering av gata, ledningssystem, omprovning av tillstånd och upprättande av detaljplaner samt vid grönstrukturplanering osv.
- vid ombyggnationer av kommunens ledningar och vägar ska öppen avledning av dagvatten i t ex svackdiken utnyttjas så långt som möjligt
- att en översyn av taxorna för dagvatten enligt LAV görs så att stimulans i form av sänkta taxor kan ges för fastighetsägare som gör åtgärder för lokalt omhändertagande av dagvatten

MOTION

2012-06-18

Till regionfullmäktige

Isabel Enström, Matias Swartling mfl

Referenser

<http://www.nynashamn.se/download/18.7ecb7fff125dc6df8f68000591/Dagvattenpolicy+2010-01-01.pdf>

http://www.stockholmvatten.se/commondata/infomaterial/Avlopp/Ta_hand_om_ditt_vatten.pdf

http://www.boverket.se/Global/Om_Boverket/Dokument/planera_bygga_bo/2010/Nummer-6/vatten-kommer.pdf

<http://www.boverket.se/Global/Webbokhandel/Dokument/2010/Lat-staden-gronska.pdf>

Isabel Enström (MP)

Matias Swartling (MP)

Stefaan de Maecker
(MP)

Cecilia Nygren (MP)

Daniel Bergvall (MP)

Nina Hallberg (MP)

Hjalmar Croneborg
(MP)